

ONDERZOEK KOSTENDEKKENDHEID LEGES EN HEFFINGEN 2024

Gemeente **Borne**

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
1.1.	Wettelijk kader en regelgeving.....	3
1.2.	Belang van kostendekkendheid.....	4
2.	Beleid, regelgeving en systematiek.....	5
2.1.	Voor welke diensten heft de gemeente Borne leges en heffingen?	5
2.2.	Aan welke regelgeving moet de gemeente voldoen ten aanzien van leges?	5
2.2.1.	Kruissubsidiëring	6
2.3.	Aan welke regelgeving moet de gemeente voldoen ten aanzien van heffingen?	7
2.4.	Uitvoering van het onderzoek	7
2.5.	Toerekenbare kosten.....	8
2.6.	Niet-toerekenbare kosten	8
2.7.	Methode van kostprijsberekening.....	8
3.	Berekening kostendekkendheid.....	10
3.1.	Legesverordening: Hoofdstuk 1 – Algemene dienstverlening	10
3.2.	Legesverordening: Hoofdstuk 3 – Europese dienstenrichtlijn	10
3.3.	Afvalstoffenheffing en rioolheffing	10
4.	Conclusies en aanbevelingen	12
4.1.1.	Aanbevelingen resumerend	13

1. Inleiding

Voor u ligt een rapportage naar aanleiding van een onderzoek naar de kostendekkendheid van leges van gemeente Borne. In deze eerste rapportage vindt u de eerste uitwerking van het onderzoek naar de kostendekkendheid van leges.

Met deze rapportage wordt inzicht gegeven in de mate van de kostendekkendheid van de leges van de gemeente Borne.

Dit heeft als doel het realiseren van een hogere kwaliteit van de legesproducten (snellere dienstverlening), meer transparantie en tegen zo laag mogelijke kosten. Daarbij treedt er naar alle waarschijnlijkheid een zekere mate van voorspelbaarheid van inkomsten op.

Het doel van het onderzoek was:

- te controleren of de legesverordening aan de wettelijke eisen van maximaal 100% kostendekkendheid voldoet.
- aanbevelingen te geven in het kader van de legesverordening.
- Inzicht te krijgen in verschillen met andere gemeenten.

In dit rapport wordt ingegaan op de kostendekkendheid van de leges van de gemeente Borne. Dit onderzoek kan gezien worden als een nulmeting van waaruit er door gebouwd kan worden.

1.1. Wettelijk kader en regelgeving

De gemeente heeft de wettelijke plicht om inzicht en transparantie te geven in de kostenopbouw van de leges, heffingen en rechten. Door middel van dit onderzoek wordt transparantie gegeven rondom de mate van kostendekkendheid en daarbij wordt concreet inzichtelijk gemaakt welke ruimte er is om door te kunnen groeien naar 100% kostendekkende tarieven.

Belastingen, heffingen, rechten en leges kunnen in Nederland alleen op grond van de wet worden geheven. Dit zogenaamde legaliteitsbeginsel is neergelegd in artikel 104 van de Grondwet. De Gemeentewet en dan specifiek artikel 229b Gemeentewet schrijft voor dat tarieven in de gemeentelijke verordeningen en daarmee de rechten zodanig moeten zijn vastgesteld, dat het totaal van de geraamde baten niet hoger mag zijn dan het totaal van de geraamde lasten.

Transparantie in de kosten en de dekkingsgraad geeft inzicht en dit wordt ingezet bij toekomstige ontwikkelingen en keuzes. Bij de programmabegroting 2024-2028 is er een structureel tekort zichtbaar in het financieel meerjarenperspectief. Voor het ombuigingsproces dat medio 2024 in gang is gezet en richting de nota kaderstelling 2026 tot concrete bezuinigingen moet leiden, kunnen de uitkomsten van dit onderzoek meegenomen worden.

In 2024 is de Omgevingswet van kracht geworden en in paragraaf 2 van de legesverordening 2024 gemeente Borne zijn de leges hiervan opgenomen. Dit onderdeel van de legesverordening maakt geen onderdeel uit van dit onderzoek en zal begin 2025 onderzocht worden.

Er heeft een uitgebreid eigen onderzoek plaatsgevonden op basis van de uitkomsten van de primitieve begroting 2024. Met behulp van een specialistische applicatie zijn de berekeningen gemaakt en vastgelegd ten behoeve van meerjarige monitoring. Naast het interne onderzoek heeft er ook een benchmark plaatsgevonden ten aanzien van de leges, heffingen en rechten.

1.2. Belang van kostendekkendheid

De toenemende vraag naar politieke en publieke verantwoording van tarieven is een belangrijke reden om over te gaan tot een beter systeem van kostprijsberekening. Dit betekent dat het tarief dat voor een product wordt gerekend op een inzichtelijke manier samengesteld moet worden uit de kosten en baten zoals opgenomen in de primitieve begroting en daarnaast uit de beleidsinhoudelijke keuzes die gemaakt worden. Kortom: het maakt de afwegingen over de hoogte van tarieven inzichtelijk en het maakt daarmee het besluitvormingsproces helder. Niet alleen voor de gemeente zelf maar ook voor de burger.

Pas wanneer gemeenten duidelijk maken hoe tarieven tot stand gekomen zijn, is een tariefvergelijking van diverse gemeente mogelijk. Als niet duidelijk is hoe een tarief tot stand gekomen is en hoeveel van de toe te rekenen kosten betaald worden uit de algemene middelen levert de onderlinge vergelijking van tarieven niet het gewenste inzicht op.

Zolang de maximale kostendekkendheid van 100% niet bereikt is, is er ruimte voor verhoging van tarieven. Daarbij mogen de in de tarieventabel voorkomende wettelijk voorgeschreven maximale tarieven niet verhoogd worden. Bij een keuze voor het verhogen van de tarieven is het niet noodzakelijk om alle tarieven te verhogen. Ook is het niet noodzakelijk om tarieven met hetzelfde percentage te verhogen. Zolang de maximale kostendekkendheid van het geheel (per hoofdstuk) niet overschreden wordt, kan per tarief besloten worden of en met hoeveel procent het tarief verhoogd wordt. Het vaststellen van de tarieven in de Legesverordening is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

2. Beleid, regelgeving en systematiek

In dit hoofdstuk wordt er een antwoord gegeven op de volgende vragen:

- Voor welke diensten heft de gemeente Borne leges en heffingen?
- Aan welke regelgeving moet de gemeente voldoen ten aanzien van leges en rechten?
- Aan welke regelgeving moet de gemeente voldoen ten aanzien van heffingen?

2.1. Voor welke diensten heft de gemeente Borne leges en heffingen?

Er zijn twee soorten gemeentelijke belastingheffing ([Gemeentelijke belastingen](#) | [Financiën gemeenten en provincies](#) | [Rijksoverheid.nl](#)):

- Belastingen: bijvoorbeeld onroerende zaakbelasting (OZB), toeristenbelasting, forensenbelasting en parkeerbelasting. De opbrengst daarvan gaat naar de gemeente. De gemeente bepaalt zelf waarvoor ze de opbrengst gebruikt. Er is geen directe relatie tussen de inkomsten en uitgaven.
- Heffingen: dit zijn rechten, tarieven en leges. Bij heffingen is er een rechtstreekse relatie tussen de inkomsten en uitgaven. Heffingen dienen om kosten te verhalen op diegenen die deze kosten veroorzaken. De gemeente mag niet meer heffen dan de begrote kosten die gedekt worden met de heffing. Het geld van deze heffingen gebruikt de gemeente dus direct om de kosten te dekken.

Dit onderzoek richt zich op leges, rechten en heffingen, dus niet op de belastingen. De belastingen (OZB, reclamebelasting en toeristenbelasting) zijn algemene belastingen waar geen tegenprestaties van de gemeente tegenover staan. Kostendekkendheid is hierop niet van toepassing.

Er is gekeken naar die producten en diensten van de gemeente die in de Legesverordening van de gemeente Borne beschreven zijn: leges voor algemene dienstverlening ('burgerzaken'), voor de Omgevingswet en voor diensten die vallen onder de Europese Dienstenrichtlijn (conform de indeling van de paragrafen van de Legesverordening). Daarnaast is er gekeken naar de kostendekkendheid van de heffingen, voor Borne de afvalstoffenheffing en rioolheffing.

2.2. Aan welke regelgeving moet de gemeente voldoen ten aanzien van leges?

Uitgangspunt is: **“Geen winst maken op groep van leges”**.

Het maximale tarief dat de gemeente aan leges mag vragen is de kostprijs. Volgens de Gemeentewet mag het totaal van de begrote opbrengsten van een groep leges het totaal van de begrote kosten van de groep diensten waarvoor heffing plaatsvindt niet overtreffen. Dit wordt de opbrengstnorm genoemd. De gemeente mag met andere woorden geen winst maken op de groep van leges. Als de gemeente de opbrengstnorm overschrijdt dan loopt de gemeente bij een beroepsprocedure het risico dat de rechter de verordening en tarieventabel onverbindend zal verklaren.

Als de opbrengsten minder dan kostendekkend zijn, zullen de lasten uit andere inkomsten worden betaald. Kosten worden dan bijvoorbeeld gedekt uit de algemene middelen en dat is gemeenschapsgeld. Als de gemeente niet voor kostendekkende tarieven kiest betekent dit dat niet alleen de kostenveroorzakers, maar alle belastingplichtigen meebetalen (Bron: Artikel 229b eerste lid Gemeentewet). Concreet betekent dat dat bijvoorbeeld de leges voor het voltrekken van een huwelijk niet volledig kostendekkend zijn, alle inwoners van gemeente Borne indirect meebetalen aan het huwelijk van individuele inwoners.

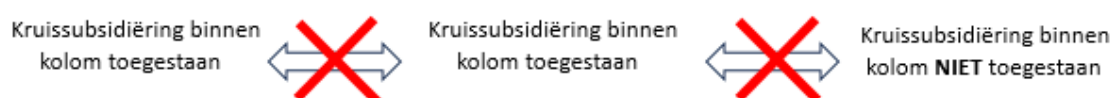
2.2.1. Kruissubsidiëring

De kostendekkendheid van de leges wordt getoetst op verordeningenniveau, waarbij de geraamde lasten van alle benoemde activiteiten in de verordening worden gedekt door de gezamenlijke baten uit de te heffen belastingen. Hierdoor is zogenoemde kruissubsidiëring (substitutie) binnen een verordening mogelijk: een verwacht overschot bij de ene activiteit wordt gebruikt voor de dekking van een verwacht tekort bij een andere activiteit. Het is dus niet nodig om de kostendekkendheid per activiteit te bepalen.

Uitzonderingen voor kruissubsidiëring zijn:

- Op het gebied van Omgevingswet mag alleen binnen de groep Omgevingswet kruissubsidiëring plaatsvinden en niet met dienstverlening erbuiten. Een overschot bij bouwvergunningen mag dus niet gebruikt worden om de leges voor trouwen te verlagen, want trouwen valt onder een andere groep.
- Bij dienstverlening die valt onder de Europese Dienstenrichtlijn mag geen kruissubsidiëring plaatsvinden, noch binnen die groep noch daarbuiten.
(Bron: website VNG onderdeel - kostendekkende tarieven)

Wat kruissubsidiëring betekent voor de Legesverordening (2024) van de gemeente Borne laat het schema hieronder zien. Kruissubsidiëring tussen de drie kolommen is niet toegestaan. Binnen de eerste twee kolommen is kruissubsidiëring wel toegestaan, binnen de rechterkolom niet.

ALGEMENE DIENSTVERLENING (H1)	OMGEVINGSWET (H2)	Europese Dienstenrichtlijn (H3)
• Huwelijksvoltrekkingen • Reisdocumenten • Rijbewijzen • Verstrekkingen uit de BRP • Aanvraag Verklaring omtrent gedrag • Vergunning kansspelautomaten • Naspeuringen in gemeentearchief • Aanleggen of wijzigen kabels en leidingen • Verkrijgen gehandicapten-parkeerkaart - et cetera	• Aanvraag vooroverleg • In behandeling nemen principeplan • Aanvraag omgevingsvergunning • Aanvraag vaststellen bestemmingsplan - et cetera	• Horeca • Organiseren evenementen of markten • Standplaatsen op gemeentegrond - et cetera

2.3. Aan welke regelgeving moet de gemeente voldoen ten aanzien van heffingen?

In de regel wordt de term “heffingen” gehanteerd voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing, maar eigenlijk betreft het hier bestemmingsheffingen. Bestemmingsheffingen zijn belastingen waarvan de opbrengsten zijn bestemd voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang.

Er zijn drie belangrijke voorwaarden voor de bestemmingsheffingen:

1. De heffing mag niet meer dan kostendekkend zijn;
2. De gemeenteraad dient een verordening voor de heffing vast te stellen. In deze verordening is minimaal vastgelegd:
 - a. wie de heffing moet betalen;
 - b. waar de hoogte van de heffing op is gebaseerd;
 - c. wanneer er een belastingschuld ontstaat;
3. De gemeente dient het afval daadwerkelijk op te halen of te faciliteren dat het afvalwater wordt afgevoerd via het rioolstelsel bij het perceel dat in de heffing wordt betrokken.

In haar kwijtscheldingsbeleid heeft de gemeente Borne voorwaarden opgenomen waaronder mensen kwijtschelding kunnen krijgen van het betalen van afvalstoffenheffing en/of rioolheffing. Dit is vastgelegd in de Verordening Kwijtschelding gemeente Borne, die jaarlijks door de gemeenteraad wordt vastgesteld.

2.4. Uitvoering van het onderzoek

De primitieve begroting 2024 is de basis voor de berekening van het onderzoek kostendekkendheid leges en heffingen. Ook is gebruik gemaakt is van de ‘Handreiking kostentoerekening leges en tarieven’ (opgesteld in opdracht van het ministerie van Binnenlandse zaken) en van het kostenmodel van de VNG. Er is geen wettelijk voorgeschreven lijst van toe te rekenen kosten en baten. Er zijn uitsluitend richtlijnen voor leges, waarvan een groot deel voortvloeit uit jurisprudentie.

Voor de bestemmingsheffingen zijn er wel richtlijnen. Voor de afvalstoffenheffing ligt dit vast in het [Model kostenonderbouwing afvalstoffenheffing van de VNG](#). Voor de rioolheffing ligt dit vast in het [Model van kostenonderbouwing rioolheffing van de VNG](#).

De VNG heeft in 2023 aangekondigd nieuwe versies te publiceren van de modellen voor de heffingen en er zou voor alle lokale heffingen een notitie van de commissie BBV verschijnen. Voor de zomer van 2024 zouden deze documenten verschijnen, echter er heeft wederom uitstel plaatsgehad. Er is dus voor dit moment vastgehouden aan de eerdere modellen, waarin uitvoerig wordt ingegaan op alle aspecten van kostentoerekening en de bestuurlijke verantwoording.

2.5. Toerekenbare kosten

Er mogen alleen kosten worden toe gerekend die direct met de dienstverlening samenhangen.

Tot de toe te rekenen kosten behoort onder andere:

1. Directe loonkosten
2. Overheadkosten¹
3. Directe materiaalkosten
4. Perceptiekosten (kosten heffen en invorderen)
5. Kosten bezwaar en beroep gericht tegen de belastingheffing of belastinginvordering
6. Kosten oninbaarheid
7. Kosten kwijtschelding
8. BTW kosten
9. Voorlichtingskosten, voor zover niet samenhangend met beleidsvoorbereiding en beleidsvaststelling.
10. Kosten met betrekking tot handhaving, toezicht en controle mits het hier de eerste controle op het nakomen van vergunningsverlening betreft of specifiek samenhangt met de verleende dienst zoals de milieucontrole bij afvalstoffenheffing

De directe loonkosten worden sinds 2021 primitief geraamd in de programmabegroting op verschillende producten in de programma's conform BBV voorschriften.

2.6. Niet-toerekenbare kosten

De kosten die niet direct met de dienstverlening samenhangen mogen niet doorberekend worden. Het gaat hierbij om onder meer:

- Kosten voor beleidsvoorbereiding;
- Kosten met betrekking tot handhaving, toezicht en controle, tenzij het om de bij toerekenbare kosten genoemde uitzonderingen gaat;
- Kosten van inspraak- en bezwaarprocedures, met uitzondering hetgeen bij toerekenbare kosten genoemd wordt

2.7. Methode van kostprijsberekening

Om de kostprijs van de diverse producten (zoals paspoorten, bouwvergunningen etc..) te berekenen worden veelal de onderstaande twee rekenmethode gebruikt:

- Kostenplaatsmethode
- Activity Based Costing method (ABC methode)

Voor dit onderzoek is gekozen voor de ABC methode omdat dit de beste en meest transparante methode is. Bij deze methode worden alle handelingen om te komen tot een prestatie onderzocht en vervolgens vermenigvuldigd met een uur prijs van een behandelend ambtenaar.

¹ Definitie overheadkosten volgens de "Notitie overhead van de commissie BBV": Overheadkosten zijn de kosten die verhaald mogen worden welke weliswaar niet rechtstreeks samenhangen met de verleende dienst, maar wel in enig verband hiermee staan. De berekening van de overhead is opgenomen in de financiële verordening ex. art. 212 GW van de gemeente Borne.

Voor de kostenplaatsmethode is niet gekozen, omdat bij deze methode wordt gewerkt met “totaal” toe te rekenen afdelingsuren, welke globaler van opzet is en lastig te verdedigen is bij een eventueel bezwaar en beroepsprocedure.

Zoals bij 2.5. gemeld is, worden de directe loonkosten sinds begroting 2021 primitief geraamd in de programmabegroting op verschillende producten in de programma's conform BBV voorschriften. Naar aanleiding van de invoering van de Omgevingswet is er voor hoofdstuk van de legesverordening al een globale berekening gemaakt. Hoofdstuk 2 van de Legesverordening van de gemeente Borne staat in het voorjaar van 2025 op de planning om geëvalueerd te worden. Hierbij wordt ook de benchmark met andere gemeenten gebruikt om te bepalen of de kostprijs van Borne aansluit bij de referentiegemeenten. De referentiegemeenten uit de benchmark zijn qua omvang, maar ook qua fysieke en sociale structuur vergelijkbaar met de gemeente Borne. Het betreft in totaal een groep van 12 gemeenten waaronder Aalten, Haaksbergen, Ooststellingwerf, Winterswijk en Westerwolde. Daarnaast zijn de overige 12 Twentse gemeenten nog aan de benchmark toegevoegd met het oog op de regionale vergelijkbaarheid.

3. Berekening kostendekkendheid

Hieronder wordt per (deel)verordening in beeld gebracht wat de mate van kostendekkendheid is van de tarieven van de gemeente Borne op basis van de begroting 2024. Hoofdstuk 2 van de Legesverordening gaat over de Omgevingswet. Aangezien deze wet pas per 1 januari 2024 in werking is getreden, zal er begin 2025 een onderzoek gedaan worden naar de kostendekkendheid van de leges in hoofdstuk 2 van de Legesverordening. Hier wordt in dit onderzoek niet op in gegaan.

3.1. Legesverordening: Hoofdstuk 1 – Algemene dienstverlening

Hoofdstuk 1: Algemene dienstverlening		kosten	opbrengsten	kostendekking
Paragraaf	1 Burgerlijke stand	41.697	26.918	64,56%
Paragraaf	2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	292.860	234.025	79,91%
Paragraaf	3 Rijbewijzen	107.480	75.986	70,70%
Paragraaf	4 Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	20.910	7.246	34,65%
Paragraaf	5 Bestuursstukken	-	-	0,00%
Paragraaf	6 Vastgoedinformatie	-	-	0,00%
Paragraaf	7 Overige publiekszaken	6.704	4.135	61,68%
Paragraaf	8 Gemeentearchief	-	-	0,00%
Paragraaf	9 Bijzondere wetten	37.944	20.290	53,47%
Paragraaf	10 Diversen	-	-	0
Kostendekking Hoofdstuk 1		507.596	368.600	72,62%

3.2. Legesverordening: Hoofdstuk 3 – Europese dienstenrichtlijn

Hoofdstuk 3: Europese dienstenrichtlijn		kosten	opbrengsten	kostendekking
Paragraaf	1 Horeca	-	-	0,00%
Paragraaf	2 Organiseren evenement of markten	52.275	46.200	88,38%
Paragraaf	3 Seksinrichtingen	-	-	0,00%
Paragraaf	4 Standplaatsen	-	-	0,00%
Paragraaf	5 Winkeltijden	-	-	0,00%
Paragraaf	6 Kinderopvang	38.745	5.000	12,90%
Kostendekking Hoofdstuk 3		91.020	51.200	56,25%

3.3. Afvalstoffenheffing en rioolheffing

De afvalstoffenheffing en rioolheffing is een zogenaamd gesloten systeem, hetgeen wil zeggen dat alle opbrengsten uit de heffingen worden ingezet voor het ophalen en verwerken van afval dat door de betaler wordt aangeleverd. Tekorten en overschotten worden verrekend met de voorziening Reiniging en Riolering. In deze voorziening zitten zogenaamde “door derden beklemmende middelen” en dit staat als vreemd vermogen op de balans van de gemeente.

Bij het opstellen van de begroting wordt jaarlijks bepaald (op begrotingsbasis) welke kosten mogen worden toegerekend aan de heffing. Hierbij wordt gehandeld conform de modelverordeningen van de VNG (zie paragraaf 2.4).

Hieronder een overzicht van de kosten die aan de afvalstoffenheffing en rioolheffing worden toegerekend, zowel directe kosten als extracomptabel toegerekende kosten.

Directe kosten:

- Salarislasten
- DVO afval Twente Milieu (met name ophalen)
- Verwerkingskosten Twence (afval)
- Kapitaallasten
- Advieskosten
- Uitvoeringskosten
- Materiaalkosten

Extracomptabel toegerekende kosten:

- Bijzondere bijstand (kwijtschelding)
- BTW
- Overhead (op basis formule uit de financiële verordening)

De accountant van de gemeente Borne toetst jaarlijks bij de interim controle en bij de jaarrekening de berekening van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De systematiek van berekening en toerekening is conform geldende wet- en regelgeving.

Hieronder een overzicht van de ontwikkeling van de afvalstoffenheffing van 2021 t/m 2024.

Jaar	B/J	Lasten	Opbrengst	KD primair %	Mut. Voorz.	KD def. %
2021	J	€ 2.545.199	€ 1.842.052	72,37%	€ -703.147	100,00%
2022	J	€ 2.391.014	€ 1.925.663	80,54%	€ -465.351	100,00%
2023	J	€ 2.793.671	€ 2.345.595	83,96%	€ -448.076	100,00%
2024	B	€ 2.900.133	€ 2.769.000	95,48%	€ -131.133	100,00%

De kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing voor mutatie in de voorziening laat op realisatiebasis (2021 t/m 2023) zien dat de lasten en baten dichterbij elkaar liggen.

Hieronder een overzicht van de ontwikkeling van de rioolheffing van 2021 t/m 2024:

Jaar	B/J	Lasten	Opbrengst	KD primair %	Mut. Voorz.	KD def. %
2021	J	€ 1.576.920	€ 1.835.176	116,38%	€ 258.256	100,00%
2022	J	€ 1.872.052	€ 1.933.881	103,30%	€ 61.829	100,00%
2023	J	€ 1.752.423	€ 2.215.618	126,43%	€ 463.195	100,00%
2024	B	€ 1.742.192	€ 2.306.499	132,39%	€ 564.307	100,00%

De kostendekkendheid van de rioolheffing voor mutatie in de voorziening is boven de 100%. Dit is inherent aan de systematiek die door de gemeenteraad is vastgesteld in het rioleringsplan, waarbij tot 2065 is vastgelegd dat het saldo van de voorziening en dotaties worden ingezet om nieuwe kapitaallasten zoveel als mogelijk te reduceren.

4. Conclusies en aanbevelingen

Voorliggend onderzoek is uitgevoerd in het jaar 2024. Dit is in meerdere opzichten een goed jaar voor het doen van een nulmeting ten aanzien van de kostendekkendheid van leges en heffingen. Het is namelijk het jaar dat het model van de legesverordening behoorlijk is gewijzigd als gevolg van de invoering van de Omgevingswet, maar ook is dit het jaar voorafgaand aan de ombuigingsoperatie waarvoor de gemeente Borne komt te staan. Deze ombuigingsoperatie vraagt om keuzemogelijkheden in kostenreducering, maar ook opbrengsten maximalisatie.

Tot slot is ook 2024 het jaar van de wijziging van de ambtelijke organisatie van gemeente Borne, waardoor bepaalde processen anders gaan lopen en een concrete vertaling van de nieuwe organisatiestructuur zichtbaar moet komen richting de begroting 2026-2028.

Resumerend Legesverordening	kosten	opbrengsten	kostendekking
Hoofdstuk 1: Algemene dienstverlening	€ 507.596	€ 368.600	72,62%
Hoofdstuk 3: Europese dienstenrichtlijn	€ 91.020	€ 51.200	56,25%
Kostendekking legesverordening	€ 598.616	€ 419.800	70,13%

Hieronder een opsomming van conclusies en aanbevelingen naar aanleiding van het uitgevoerde onderzoek.

Hoofdstuk 1 Legesverordening (Algemene dienstverlening):

- De lasten- en opbrengstentoekening ten aanzien van hoofdstuk 1 (Algemene dienstverlening) van de legesverordening van de gemeente Borne laten een structureel stabiel patroon zien in de jaren 2021 tot en met 2024.
- Als gevolg van lage bedragen (<€ 1.000) in de paragrafen van deze verordening worden deze (gemakshalve) geclusterd.
- De toerekening van de paragraaf 9 Bijzondere Wetten heeft verwantschap met Hoofdstuk 2 (Omgevingswet).
- De kostendekkendheid van hoofdstuk 1 kan tot 100% worden gedaan door middel van kruissubsidiëring. Het integraal verhogen van de leges met 27% leidt structureel tot een hogere opbrengst van € 159.000.
- In grote lijn ligt de kostendekkendheid van dit gehele hoofdstuk in lijn met de referentiegemeenten in benchmark (71,2% kostendekkendheid tegenover 72,6% van Borne). Borne komt ten opzichte van het landelijk gemiddelde (78,5%) lager uit.

Hoofdstuk 3 Legesverordening (Europese dienstenrichtlijn):

- Hoofdstuk 3 is een hoofdstuk waar relatief weinig leges in terecht komen.
- De kostendekkendheid van hoofdstuk 3 kan tot 100% worden gedaan door middel van kruissubsidiëring. Het integraal verhogen van de leges met 43% leidt structureel tot een hogere opbrengst van € 40.000. Dit is echter wel op basis van de huidige kosten/baten raming.
- De kostendekkendheid in Borne (van 56,25% is boven het niveau van de referentiegemeenten (39,9% kostendekkend) en het landelijke gemiddelde (37,2%).

Afvalstoffenheffing

- a. De berekening van de afvalstoffenheffing sluit aan bij de systematiek uit de modelverordening van de VNG. Dit wordt twee maal per jaar getoetst door de accountant en is akkoord bevonden.
- b. Als gevolg van meer dan inflatoire stijging van de ledigingstarieven in 2023 en 2024 plus een meer dan evenredige toename van het aantal ophaaladressen, ontstaat een inhaaleffect wat betreft de kostendekkendheid van het tarief. Het gehanteerde motto “de vervuiler betaalt” wordt ook in 2025 toegepast door de ledigingstarieven in verhouding sterker te laten stijgen dan het vaste tarief.
- c. De toerekening van uren is op dit moment lijkt op dit moment volledig te zijn. De formatie is afgezet tegen de toerekening op begrotingsbasis.
- d. De tarieven in Borne zijn ten opzichte van regionaal, landelijk en de referentiegemeenten hoger.

Rioolheffing

- a. De berekening van de rioolheffing sluit aan bij de systematiek uit de modelverordening van de VNG. Dit wordt twee maal per jaar getoetst door de accountant en is akkoord bevonden.
- b. Eens per vier jaar vindt er een herrekening van de opbrengsten rioolheffing plaats waarbij er een sluitende exploitatie wordt gemaakt voor 40 jaren. Door dit periodiek te toetsen en hierop passende maatregelen te nemen kan het tarief relatief laag gehouden worden.
- c. De tarieven voor rioolheffing liggen in de lijn van de landelijke en regionale tarieven, maar onder het niveau van de referentiegemeenten.

4.1.1. Aanbevelingen resumerend

- A. Systematiek van overheadtoerekening in stand laten conform financiële verordening.
- B. In hetzelfde tijdspad als bij A alle leges en heffingen kijken naar verdere toerekenbaarheid van lasten en juiste verantwoording.